

Komu hrozí spalničky v EU/EEA?

Identifikace vnímavých skupin osob a eliminace spalniček. Stručně z RRA ECDC 28.5.2019.

V posledních třech letech byly země EU/EEA postiženy významnými epidemiemi spalniček. Ze 30 členských států EU/EEA bylo do ECDC od 1. 1. 2016 do 31. 3. 2019 hlášeno 44 074 případů onemocnění, což je mimořádně vysoké číslo ve srovnání s lety 2012 - 2015. Průměrná roční incidence onemocnění je v letech 2016 - 2019 26,1 na 1 milion obyvatel. Jednotlivé členské státy poskytly ECDC epidemiologická data včetně dat o proočkovanosti populace a odhadu počtu vnímavých osob.

Na základě epidemiologického odhadu ECDC je v blízké době vysoké riziko pokračujícího šíření spalniček v zemích EU/EEA, a to dokud bude přítomna existence nenaočkovaných osob a jejich nahromadění v určitých kolektivech, tzv. imunitní kapsy, a dokud nebude dostatečné vakcinační pokrytí dvěma dávkami vakcíny proti spalničkám.

ECDC se zaměřuje na tři hlavní faktory zvyšující riziko šíření spalniček:

- **Přítomnost velké skupiny osob vnímavých ke spalničkám v zemích EU/EEA vzhledem k minulé i současné nízké proočkovanosti:**

- Odhaduje se, že vnímavých je 4,5 miliónu dětí a teenagerů narozených v zemích EU/EEA za posledních 20 let.
- Celkový počet vnímavých osob významně narůstá o počet dětí, které již nejsou chráněny mateřskými protilátkami a ještě nedosáhly věku vhodného k očkování, a skupin vnímavých osob narozených před rokem 1999.
- Pouze 4 členské státy EU/EEA dosáhly v roce 2017 cíle WHO, kterým je 95 % vakcinačního pokrytí dvěma dávkami vakcíny proti spalničkám, v roce 2007 tohoto cíle dosáhlo 14 zemí.

- **Výskyt onemocnění spalničkami je vysoký u kojenců a dospělých, tedy u skupin s nejvyšším rizikem komplikací:**

- Za posledních deset let se medián věku nemocných zvýšil z 10 let (2009-2010) na 17 let (2018 - 2019).
- V letech 2016 - 2019 tvořili dospělí 35 % hlášených případů, v 19 zemích jsou nejpostiženější skupinou nemocných dospělí starší 20 let.
- V letech 2016 - 2019 byla průměrná roční incidence nejvyšší u kojenců, až 44násobně vyšší ve srovnání s jinými věkovými skupinami; 45 % všech úmrtí na spalničky bylo hlášeno u kojenců.

- **Možnost importu spalniček pokračuje, což může vést ke zhoršení průběhu současných epidemií nebo vést ke vzniku nových epidemií v komunitách, kde aktuálně spalničky necirkulují a kde přetrvávají imunitní kapsy.**

- V letech 2016 - 2019 byla téměř polovina (43 %) importovaných případů získána v jiné zemi EU/EEA, zejména v zemích s endemickým přenosem a/nebo s rozsáhlými epidemiemi.

- Vzhledem k tomu, že v regionu pokračuje cirkulace spalniček, mohou spalničky ohrozit kteroukoliv zemi s imunitními kapsami, tj. s nedostatečně proočkovanou populací proti spalničkám.

Spalničky jsou v současné době v zemích EU/EEA závažnou přeshraniční hrozbou, a to i v těch zemích, které byly až dosud považovány za země s přerušným endemickým přenosem spalniček. V případě, že vakcinační pokrytí bude suboptimální a budou přetrvávat imunitní kapsy neočkovaných osob, je opětovné šíření spalniček i v těchto zemích možné.

Zdroj:

<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/RRA-Measles-EU-EEA-May-2019.pdf>